

Andrej GULIČ
Sergeja PRAPER

Strateški vidiki regionalnega prostorskega razvoja Ljubljane

Ljubljana,
Strateški projekti,
EU,
Sosednje države,
Vizija,
Cilji

Ljubljana,
Strategic projects,
EU,
Neighbouring countries,
Vision,
Objectives.

V prispevku je predstavljen strateški položaj Ljubljane kot državne prestolnice Republike Slovenije na evropski ravni (ravni EU), evropski makroregionalni, državni in regionalni ravni. Označujejo ga številne prednosti in priložnosti ter tudi slabosti in pomanjkljivosti. Osrednje področje obravnave so značilnosti na področju razvoja poselitve in prometne infrastrukture. Kot pomembne so izpostavljene tudi institucionalno-organizacijske značilnosti oz. upravljalске zmožnosti upravljalških struktur v Ljubljani pri izkoriščanju ugotovljenih prednosti in priložnosti ter odpravljanju slabosti in nevarnosti. V nadaljevanju je podan predlog vizije ter splošnih in konkretnih ciljev razvoja Ljubljane na omenjenih teritorialnih ravneh. To je možen strateški razvojni okvir, ki lahko koristi Ljubljani pri vmeščanju v predlagane nacionalne in evropske velike razvojne projekte.

In the paper, an analysis of the strategic position of Ljubljana as the capital of the Republic of Slovenia at the European (EU), European macroregional, state and regional level is presented. This position is characterized by numerous strengths and opportunities, as well as weaknesses and threats. Settlement and transport infrastructure development characteristics are given central attention. Furthermore, significance of institutional and organizational characteristics, as well as of managerial capacities of the administrative structures in Ljubljana, is emphasized as an important factor for capitalization of strengths and opportunities, as well as for mitigation of weaknesses and threats. A vision, general and specific development objectives at the above mentioned levels for Ljubljana are proposed. They form a potential strategic development framework, which could be of use to the governance structures when considering the position and role of Ljubljana in the proposed national and European major projects.

1. Uvod

Tukajšnji prispevek je nastal na osnovi besedila »Mednarodni in regionalni vidik razvoja v prostoru«, ki je bil pripravljen kot poglavje in priloga za Strategijo prostorskega razvoja Mestne občine Ljubljana ^[1]. Za področji razvoja poselitve in prometne infrastrukture je predstavljen strateški položaj Ljubljane kot državne prestolnice Republike Slovenije na evropski ravni (ravni EU), evropski makroregionalni, državni in regionalni ravni. V analitičnem delu prispevka so podane ugotovitve, ki se, razen na Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih 2007–2023, nanašajo še na nekatere druge pomembne strateške dokumente Slovenije. Vsebinsko je v ospredju ugotavljanje prednosti in priložnosti ter odpravljanje slabosti in nevarnosti prihodnjega razvoja Ljubljane ter predlog vizije, splošnih in konkretnih ciljev razvoja Ljubljane na omenjenih teritorialnih ravneh.

2. Vloga in položaj Ljubljane na državni in regionalni ravni

2.1 Ljubljana v strateških dokumentih Slovenije

Vloga in položaj Ljubljane na državni ravni obravnavajo številni strateški razvojni dokumenti. V okviru obravnave problematike regionalnega razvoja naj izpostavimo predvsem Strategijo prostorskega razvoja Slovenije (v nadaljevanju SPRS) ^[2], Strategijo regionalnega razvoja Slovenije (v nadaljevanju SRRS) ^[3], Strategijo razvoja Slovenije ^[4] ter Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih 2007–2023 (v nadaljevanju RESOL) ^[5]. Pri njihovi analizi smo ugotovili, da razvojno vlogo in pomen Ljubljane neposredno izpostavljata le dve – SPRS in RESOL. V drugih omenjenih dokumentih je to mogoče razbrati le posredno.

SPRS poudarja pomen Ljubljane kot državne središča in najpomembnejšega državnega prometnega vozlišča, ki naj se razvije v mednarodno konkurenčno državno prestolnico.

V ostalih omenjenih strateških dokumentih (če izvzamemo RESOL) je predvideno spodbujanje aktivnosti, ki se posredno nanašajo na Ljubljano. To so:

1. Krepitev slovenskih regionalnih središč, ki naj postanejo glavni pospeševalci gospodarskega in družbenega razvoja, ki naj z učinkovitim mreženjem vzpostavijo ugodne pogoje za alokacijo pomembnih mednarodnih (gospodarskih) subjektov in zmanjšajo negativne razvojne vplive iz (konkurenčnih) sosednjih tujih mest. Zunanji položaj in vloga Slovenije naj bi temeljila na notranji gospodarski, družbeni, kulturni in politični moči.
2. Izgradnja učinkovite gospodarske javne infrastrukture, preiščljena prostorska vmeščenost in organizacijska uspešnost te infrastrukture, ki naj bi utrdila vozliščni položaj Slovenije v odnosu do sosednjih držav in širšega dela Evrope.
3. Čim bolj tesno mednarodno povezovanje Slovenije na čezmejni in transnacionalni ravni, ki bo krepilo prednosti in priložnosti Slovenije in omejevalo slabosti in nevarnosti, ki prihajajo iz notranjega in zunanjega okolja.

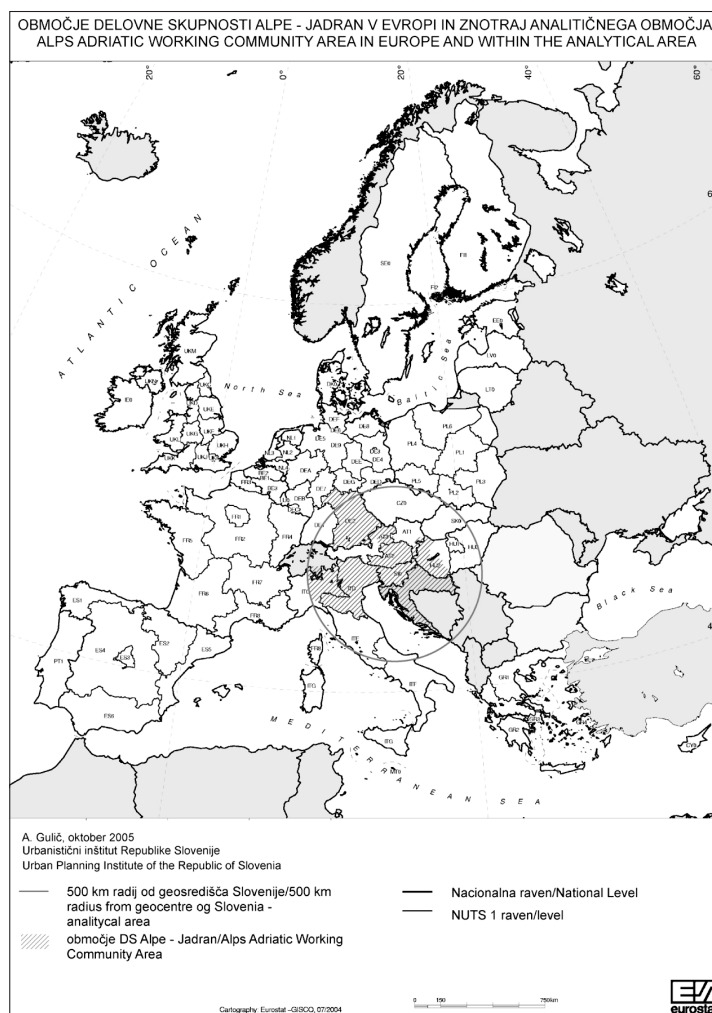
Za prihodnji razvoj Ljubljane so zelo pomembni vsi projekti v okviru RESOL-a, med njimi pa še posebej tisti, ki se neposredno nanašajo na Ljubljano. To so: izgradnja Športno-poslovnega parka Leona Štuklja, Narodne in univerzitetne knjižnice Jožeta Plečnika (NUK) ter Centralne tehniške knjižnice (CTK), Politehniko Ljubljana ter novega kliničnega centra v Ljubljani. Vsi izpostavljeni projekti bodo, ko bodo zaključeni, najverjetneje močno prispevali h krepitvi centralne funkcionalne vloge in položaja Ljubljane predvsem v okviru države.

Za prihodnji razvoj Ljubljane so pomembni tudi vsi prometnoinfrastrukturni projekti, ki sodijo v peto razvojno prioriteto RESOL-a. Ti bodo izboljšali prometno povezanost in dostopnost Ljubljane v okviru Ljubljanske urbane regije (v nadaljevanju LUR), države in v širšem evropskem prostoru. Nekoliko motech je, da omenjeni projekti niso tesneje medsebojno povezani in da niso izpostavljeni njihovi skupni učinki pri uresničevanju pro-

metne politike Slovenije in Ljubljane. Obenem menimo, da bi morala biti med te projekte eksplicitno vključena dva zelo pomembna prostorsko-prometna projekta, in sicer potniška postaja Ljubljana na hitri železnici ter mestni tramvaj.

Nenazadnje pa moramo ugotoviti, da nobeden od omenjenih strateških dokumentov ne vsebuje rezultatov morebitnih primerjalnih analiz (benchmarking), v katerih bi Ljubljano primerjali z drugimi državnimi središči Evrope (EU) in ostalimi podobnimi mesti v naši bližnji in daljni sosesčini. Podobna ugotovitev velja tudi za Slovenijo, še posebej v povezavi z RESOL-om.

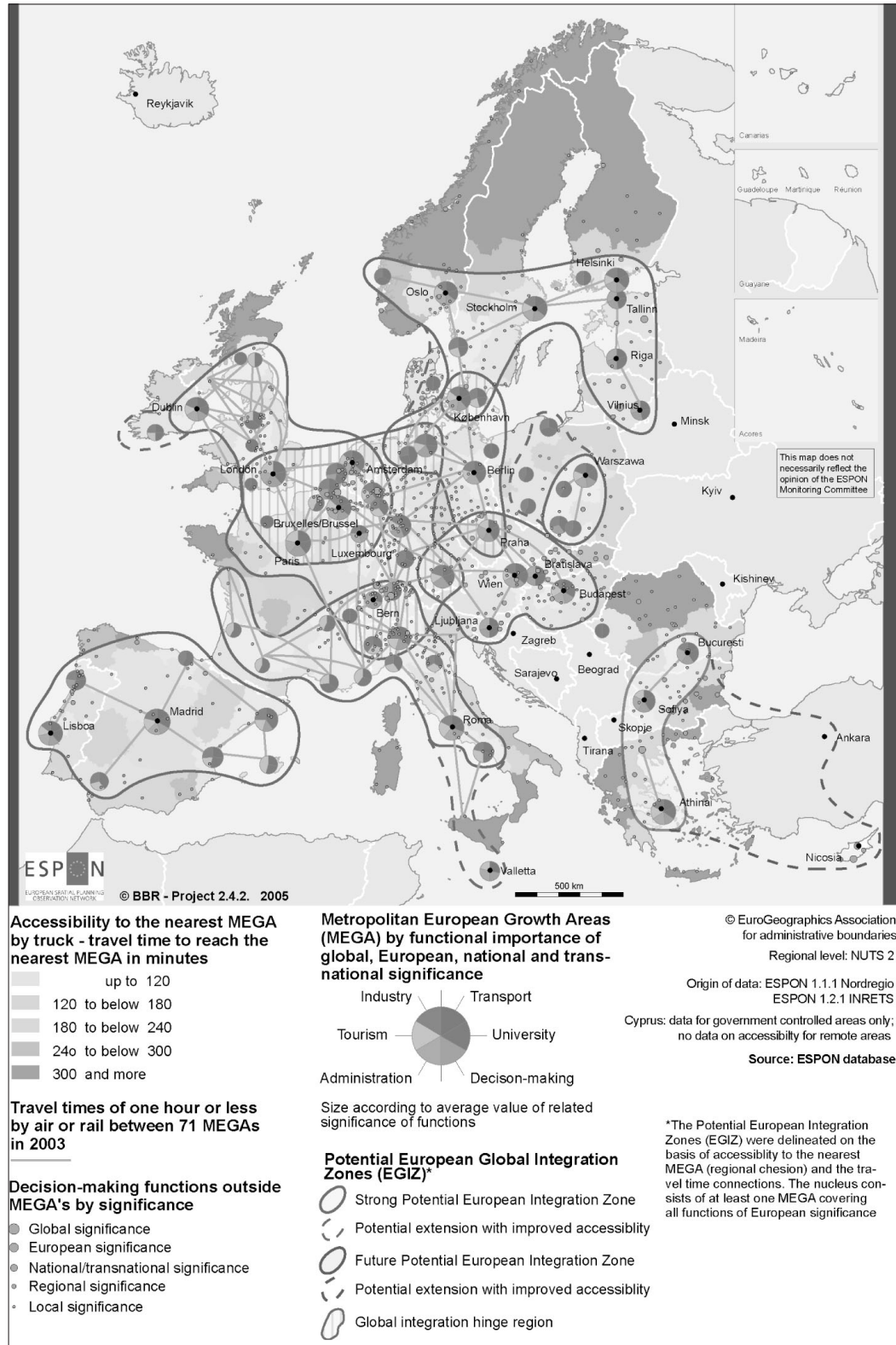
Omenjene primerjalne analize ne bi bile koristne in uporabne samo pri udejanjanju omenjenih strateških dokumentov, ampak tudi pri uresničevanju regionalne politike Slovenije, ki jo je v istoimenskem dokumentu

Slika 1: Območje Delovne skupnosti Alpe-Jadran v Evropi in analitično območje

pripravila Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljevanju SVLSR)[6]. Kot enega od ključnih ciljev je opredelila oblikovanje makroevroregije s sedežem v Ljubljani. Slovenija naj bi z aktivno

pobudo institucionalizirala makroevroregijo s sedežem v Sloveniji in na ta način presegla pasivni položaj, v katerem se sedaj nahaja. Oblikovanje evroregije naj bi predstavljalo naravno nadaljevanje čezmejnega sodelovanja v

Slika 2: Območja potencialnih Evropskih globalnih integracijskih con (EGIC)

Delovni skupnosti Alpe-Jadran (v nadaljevanju DS AA). Na karti 1 prikazujemo območje DS AA v Evropi ter znotraj njega t. i. analitično območje (AO), ki je zamejeno z radijem 500 km zračne linije okoli geometričnega središča Slovenije.

2.2 Ljubljana v regionalnem razvojnem programu Ljubljanske urbane regije

Analiza Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije za obdobje 2007–2013 (v nadaljevanju RRP13) je pokazala, da vloga in pomen Ljubljane v omenjenem dokumentu nista posebej izpostavljena. V celotni strukturi dokumenta se LUR pojavlja kot enovit analitični okvir. K agregiranim podatkom o stopnji (ne)razvitosti posameznih sistemov največ prispeva prav Ljubljana s svojimi razvojnimi potenciali.

V dokumentu pogrešamo bolj neposredno navezavo predvsem na SPRS, ki poudarja pomen Ljubljane kot državnega središča in najpomembnejšega državnega prometnega vozlišča, ki naj se razvije v mednarodno konkurenčno državno prestolnico. Analiza je tudi pokazala, da nista bila ustrezno obravnavana vloga in položaj Ljubljane na širših teritorialnih ravneh, to je evropski (ravni EU), evropsko regionalni, državni in regionalni ravni.

V RRP13 po našem mnenju manjkajo tudi ustrezne strateške povezave z veljavnimi in novimi RRP-ji sosednjih razvojnih (statističnih) regij, v katerih se nahajajo dejavnosti in infrastruktura, ki (ne)posredno služi delovanju in razvoju Ljubljane ter LUR-a.

V tem kontekstu je morda najbolj izpostavljen problem razvoja Aerodroma Ljubljana, ki se nahaja v Gorenjski regiji. Razen nadaljnje razvoja letališke infrastrukture je za Ljubljano pomembna kakovostna naveza letališča na Ljubljano z učinkovitim sistemom JPP. Razvoj Aerodroma Ljubljana v RRP13 sploh ni omenjen.

V okviru ukrepov in aktivnosti v obeh dokumentih pogrešamo jasno navedbo oz. vključitev nekaterih projektov, kot so: potniška postaja na hitri železnici, prometni terminal za kombinirani promet, mestno letališče Ljubljana, sedež ene od pomembnih evropskih institucij itd.

3. Ljubljana v strateških in strokovnih dokumentih EU

V besedilu »Mednarodni in regionalni vidik razvoja v prostoru« je bila podrobneje analizirana vloga in položaj Ljubljane v Tretjem kohezijskem poročilu ter v dveh ESPON-ovih projektih: ESPON 1.1.1 – Potenciali policentričnega razvoja v Evropi in ESPON 2.4.2 – Integralna analiza transnacionalnih in nacionalnih teritorijev zasnovana na rezultatih ESPON-ovih projektov. V nadaljevanju na kratko predstavljamo nekatere ugotovitve projekta ESPON 2.4.2.

V projektu ESPON 2.4.2 je bil oblikovan predlog območij devetih novih Evropskih globalnih integracijskih con (EGIC) (glej karto 2), ki so bile poimenovane Osrednja evropska cona, Severno-zahodna cona, Južni pas, Donavska cona, Vzhodno-osrednja cona, Vzhodna cona (potencialna), Iberska cona, Poljska cona in Južnoskandinavska – Baltška cona.

Donavska cona ima nedvomno velik razvojni potencial znotraj EU, ki temelji na gospodarski odličnosti Münchna, zgodovinski kulturno-politični centralnosti Dunaja, razvojnih potencialih Budimpešte ter razvojnih potencialih slovanskih mest Prage, Bratislave in Ljubljane. V njej lahko odigra Ljubljana zelo pomembno vozliščno vlogo predvsem v smeri povezovanja cone proti tako imenovanemu »južnemu pasu«, balkanskim državam in svetu (preko koprškega pristanišča).

4. Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti položaja in pomena Ljubljane

Ljubljano kot državno prestolnico Republike Slovenije označujejo – na evropski ravni (ravni EU), evropsko regionalni, državni in regionalni ravni – številne prednosti in priložnosti in tudi slabosti in pomanjkljivosti. Ključnega pomena za sedanji in prihodnji gospodarski, družbeni in prostorski razvoj Ljubljane na omenjenih nadlokalnih teritorialnih ravneh so, posebej z vidika izvajanja RESOL in Strategije prostorskega razvoja

Ljubljane, predvsem značilnosti na področju razvoja poselitve in prometne infrastrukture.

Na področju *poselitve* so **prednosti** Ljubljane na omenjenih teritorialnih ravneh od evropske do regionalne: ugodni geostrateški položaj Ljubljane in ljubljanske metropolitanske regije; ugodna geopolitična lega in sposobnost Ljubljane za soočanje z bližnjimi makrourbanimi centri; policentrični sistem poselitve s središčnim položajem Ljubljane in njene metropolitanske regije; dejstvo, da so v Ljubljani alocirane visoko razvite centralne in storitvene dejavnosti ter da je mesto regionalno in državno središče.

Na področju *poselitve* so **priložnosti** Ljubljane na omenjenih teritorialnih ravneh predvsem v možnostih, da se Ljubljana razvije v močno postindustrijsko razvojno središče in izkoristi ugodno makrolokacijo na vozlišču V. in X. vseevropskega koridorja ter da razvije integriran in mednarodno konkurenčen poselitveno-prometni sistem, v katerem bi Ljubljana in ostala središča ljubljanske metropolitanske regije vzpostavila učinkovito teritorialno delitev dela ter skladno z njo razvila ustrezne središčne funkcije.

Na področju *poselitve* se **slabosti** Ljubljane na omenjenih teritorialnih ravneh od evropske do regionalne kažejo v pomanjkanju jasne vizije in strategije razvoja Ljubljane ter ljubljanske metropolitanske regije; premajhni velikosti v teritorialni delitvi funkcij srednje velikih evropskih mest; stihijnem in medsebojno konkurenčnem razvoju naselij z nekontrolirano rastjo Ljubljane ter suburbanizaciji ljubljanske metropolitanske regije in dezurbanizaciji mestnega jedra Ljubljane.

Na področju *poselitve* so **nevarnosti** za Ljubljano na omenjenih teritorialnih ravneh v: poglobljanju podrejene vloge Ljubljane in ljubljanske metropolitanske regije v omrežju evropskih prestolnic in pomembnih urbanih centrov; krepitvi gravitacijskega vpliva sosednjih tujih urbanih središč (Trst, Gorica, Videm, Beljak, Celovec, Gradec, Zagreb), ki ožijo gravitacijo Ljubljane z (nad)državne ravni na raven metropolitanske regije; dezintegraciji urbanega sistema, v katerem se Ljubljana in LUR približata prostorskemu vzorcu kalifornijskih mest.

Na področju *prometne infrastrukture* se **prednosti** Ljubljane na omenjenih terito-

rialnih ravneh od evropske do regionalne izkazujejo v dejstvu, da se v Ljubljani križata V. in X. vseevropski prometni koridor, ki udejanjata najugodnejšo povezavo med Padsko in Panonsko nižino ter med vzhodnim delom Alpskega loka in Balkanom; koridorja sta prek Slovenije v pretežni meri zgrajena (avtocestni križ in mednarodno letališče).

Na področju *prometne infrastrukture* so **priložnosti** Ljubljane na omenjenih teritorialnih ravneh v izboljševanju prometne dostopnosti in središčnosti Ljubljane ter prehodnosti Slovenije s pospešenim posodabljanjem železniške infrastrukture in izgradnjo železniške proge za visoke hitrosti ter z razširitvijo in posodobitvijo Aerodroma Ljubljana; v razvoju regionalnega trajnostnega prometnega sistema, temelječega na mestni železnici in drugih trajnostnih oblikah prometne mobilnosti; v razvoju prometno logističnega terminala mednarodnega pomena.

Na področju *prometne infrastrukture* se **slabosti** Ljubljane na omenjenih teritorialnih ravneh od evropske do regionalne kažejo v: pomanjkanju jasne vizije in strategije razvoja Ljubljane ter ljubljanske metropolitanske regije; nerazviti regionalni prometni infrastrukturi; neuravnoteženem razvoju prometne infrastrukture ter povečevanju razkoraka med stopnjo razvitosti (avto)cestne in železniške infrastrukture ter hitrem zapolnjevanju zmogljivosti obstoječe cestne infrastrukture (npr. ljubljanski cestni obroč); rasti motorizacije in zapostavljanju JPP, kar povzroča prometne zastoje, povečanje potreb po prometnih površinah (parkirne hiše), večje obremenitve okolja, kar posledično zmanjšuje privlačnost in kvaliteto mestnega bivalnega okolja.

Na področju *prometne infrastrukture* so **nevarnosti** za Ljubljano na omenjenih teritorialnih ravneh v: zamujanju izgradnje načrtovane prometne infrastrukture, ki povečuje možnosti prometnega »zaobhajanja« Ljubljane in Slovenije (napr. hitra železnica); možnostih, da ostane Ljubljana »mesto izogibalnice« na transportnih koridorjih, preko katerih se povezujejo sosednja makrourbana središča, kar vpliva na dezintegracijo prometnega sistema – pretovor in tranzitni (tovorni) promet poteka mimo Ljubljane, logistično-distribucijske dejavnosti pa se izvajajo v bližnjih tujih prometnih logističnih centrih (napr. Gradec); avtomobil postane edino možno prevozno sredstvo prebivalcev

Ljubljane z negativnimi posledicami na delovanje prometnega sistema, na sistem poselitve in okolje.

Na izkoriščanje ugotovljenih prednosti in priložnosti ter odpravljanje slabosti in nevarnosti Ljubljane na področju poselitve in prometne infrastrukture vplivajo tudi institucionalno organizacijske značilnosti oz. upravljalska sposobnost Ljubljane.

Institucionalno organizacijske prednosti Ljubljane so izražene v dejstvu, da je Ljubljana prestolnica Republike Slovenije, ki ji je kot polnopravni članici EU omogočeno neposredno zastopanje lastnih interesov in interesov območja transnacionalnega sodelovanja v Bruslju ter da njena uprava razpolaga z ustreznim znanjem in izkušnjami na področju teritorialnega sodelovanja.

Institucionalno organizacijske priložnosti Ljubljane so izražene v možnostih, da preko izvajanja teritorialnega sodelovanja Ljubljana razvije strokovne, organizacijske in upravljalske sposobnosti uprave ter ostalih pomembnih deležnikov za teritorialno sodelovanje, okrepi položaj v Evropi in postane prostor, kjer se srečuje svet; določi svoje strateške interese, ki jih bo uveljavljala v novih programih teritorialnega sodelovanja ter jih uskladi s strateškimi nacionalnimi interesi in razvojnimi dokumenti države.

Institucionalno organizacijske slabosti Ljubljane se izražajo v: pomanjkanju zakona o glavnem mestu Republike Slovenije; Ljubljana je prestolnica ene od najmanjših držav, članic EU; pomanjkanje strateških predstav, strateških nacionalnih interesov in usmeritev Slovenije ter Ljubljane za sodelovanje v programih teritorialnega (čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega) sodelovanja; pomanjkanje trdne in učinkovite organizacijske povezanosti Ljubljane z vsemi dejavniki, ki nastopajo na področju teritorialnega sodelovanja Slovenije; neobstoje regionalne ravni lokalne samouprave (pokrajine), preko katere bi se Ljubljana vključila v izvajanje aktivnosti teritorialnega sodelovanja.

Institucionalno organizacijske nevarnosti za Ljubljano so izražene v prizadevanjih sosednjih mest, regij in držav (napr. Trst in dežela Furlanija-Juljska krajina v Italiji), da prevzamejo vlogo organov upravljanja v okviru posameznih vej teritorialnega sodelovanja.

5. Sklep: vizija in cilji prihodnjega razvoja Ljubljane

Za premagovanje izpostavljenih problemov Ljubljane v odnosu do obravnavanih nadlokalnih teritorialnih ravni smo pripravili predlog vizije razvoja Ljubljane, ki se glasi:

Ljubljana bo v prihodnjem programskem obdobju (2007–2013) utrdila svoj strateški položaj znotraj omrežja mest EU in širše na način, da bo postala aktiven deležnik na področju teritorialnega sodelovanja in bo na svojem teritoriju umestila središče evroregije, ki bo delovala kot akcijska enota z ustrežno strateško kapaciteto.

Splošni cilji, s katerimi si bo Ljubljana prizadevala uresničiti predlagano vizijo, so naslednji:

1. Ljubljana bo oblikovala jasno strateško predstavo o tem, kakšne so prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti vključevanja Ljubljane v obstoječa in prihodnja območja teritorialnega (medregionalnega in transnacionalnega) sodelovanja.
2. Ljubljana bo oblikovala strateške interese o tem, kako v razmerah pospešenih globalizacijskih in evropskih integracijskih procesov po eni strani ohranjati ter razvijati svojo lokalno in nacionalno (kot državna prestolnica) gospodarsko, socialno, etnično in kulturno samobitnost, po drugi strani pa širiti svoj ustvarjalni vpliv v multikulturni prostor Evrope in sveta.
3. Ljubljana bo oblikovala strateške usmeritve na področju teritorialnega sodelovanja. Skupne strateške usmeritve so nujno potrebne, če želimo, da vsi razvojni deležniki, ki se vključujejo v različne programe teritorialnega (medregionalnega in transnacionalnega) sodelovanja, uresničujejo poleg svojih posebnih ali skupnih interesov še opredeljene nacionalne strateške interese.
4. Ljubljana bo zagotovila pogoje za vzpostavitev trdne in učinkovite organizacijske povezanosti vseh dejavnikov, ki nastopajo na področju teritorialnega sodelovanja Ljubljane. V širšem smislu to pomeni učinkovito sinergijsko povezanost vseh resorjev uprave pri uresničevanju strateških interesov in usmeritev, v ožjem smislu pa učinkovito sinergijsko povezanost organov

- (organa) upravljanja pri izvajanju programov in projektov teritorialnega (medregionalnega in transnacionalnega) sodelovanja.
5. Ljubljana bo zagotovila sinergijsko povezanost programov in projektov transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja.
 6. Ljubljana bo zagotovila koordinirano sodelovanje različnih oddelkov mestne uprave pri izvajanju programov in projektov na področju teritorialnega sodelovanja.
 7. Ljubljana se bo še naprej aktivno vključevala v sedanja in prihodnja območja transnacionalnega sodelovanja, v okviru katerih bo uresničevala svoje strateške mestne interese in usmeritve.
 8. Ljubljana si bo prizadevala za temeljito in vsestransko preučitev predloga za ustanovitev evropske makroevroregije »Evroregija prihodnosti« (Future EU-region) in si bo – če bodo rezultati ugodni – prizadevala, da se središče omenjene evroregije z vsemi institucijami umesti v Ljubljani. V njej edino Slovenija nastopa v vlogi države, članice EU, ostali partnerji so, poleg Hrvaške, sosednje italijanske, avstrijske in madžarske dežele oz. županije. Poleg tega zavzema Slovenija v omenjeni evroregiji središčni teritorialni položaj, kar ji vzpostavlja ugodne pogoje za to, da prevzame osrednjo koordinativno vlogo.
 9. Zunanji položaj in vloga Ljubljane je in bo odvisna predvsem od notranje gospodarske, družbene, kulturne, institucionalne in politične moči ter kohezivnosti mesta oz. občine. Priložnosti iz vključevanja v različna območja transnacionalnega sodelovanja ter makro- in minievroregije, ki temeljijo na čezmejni teritorialni delitvi funkcij in dejavnosti, bodo uresničene edinole, če bo najprej dosežena optimalna teritorialna delitev funkcij in dejavnosti znotraj Slovenije ter opredeljena vloga in položaj Ljubljane kot državne prestolnice. V prizadevanjih za doseg večje teritorialne kohezivnosti znotraj območij transnacionalnega sodelovanja ter evroregij, v katere se vključuje Ljubljana, je potrebno najprej izboljšati teritorialno kohezivnost znotraj Slovenije.
2. Domača podjetja pospešeno vstopajo na mednarodni trg.
 3. Podjetja znotraj Ljubljane uvajajo nove tehnologije in sodelujejo v procesih mreženja znotraj Ljubljane ter navzven do globalne ravni in s povezovanjem ponudbe izkoriščajo možnosti na svetovnem trgu.
 4. Ljubljana je lokacija, kjer se pospešeno izvajajo raziskovalne in inovacijske dejavnosti, razvijajo nove tehnologije ob sočasni izgradnji potrebne infrastrukture in superstrukture.
 5. Ljubljana je lokacija, kjer pospešeno nastajajo in se širijo nova mala in srednje velika postindustrijska podjetja.
 6. Ljubljana se uveljavlja kot priznано kongresno mesto na globalni ravni.
 7. Ljubljana se uveljavlja kot svetovno znana in priznana destinacija za izvajanje vrhunskih kulturnih in športnih prireditev.
 8. Ljubljana varuje svoje grajeno (naselij, infrastrukture) in naravno okolje (vodotoki, podtalnica, gozdovi in kmetijske površine, zelene površine) tako, da uvaja ustrezne prilagoditvene politike in ukrepe pred možnimi negativnimi vplivi globalnih podnebnih sprememb (poplave, suše, neurja itd.).

Konkretni cilji, s katerimi si bo Ljubljana prizadevala uresničiti predlagano vizijo na *ravni EU*, so naslednji:

1. Ljubljana – s svojim globalno privlačnim poslovnim središčem – je prostor, kjer se umestijo sedeži večine slovenskih multinacionalnih (multilokacijskih) podjetij (npr. Alpina, Prevent, Kolektor, Hidria itd.).
2. Ljubljana gosti sedež pomembne ustanove EU.
3. Ljubljana se aktivno vključi v predlagano evropsko globalno integracijsko cono – Donavska cona, v kateri prevzame vlogo logističnega in finančnega središča za države jugovzhodne Evrope in Mediterana.
4. Ljubljana postane središče evroregije »Evroregija prihodnosti« (Future EU-region).

Konkretni cilji, s katerimi si bo Ljubljana prizadevala uresničiti predlagano vizijo na *ravni države*, so naslednji:

1. Gospodarstvo Ljubljane je odprto tujim (multinacionalnim) podjetjem in svetovnemu trgu.

1. Ljubljana se na državni ravni razvija kot državno središče in najpomembnejše državno prometno vozlišče, kjer so zgoščene najvišje funkcije, vrhunske ustanove, osrednje

poslovne, kulturne, storitvene in oskrbne dejavnosti ter ustanove, pomembne za vso državo.

2. Ljubljana predstavlja osrednje središče razvoja postindustrijskih dejavnosti v Sloveniji, industrijske dejavnosti se razvijajo in alocirajo v ostalih središčih države.

Konkretni cilji, s katerimi si bo Ljubljana prizadevala uresničiti predlagano vizijo na ravni *Ljubljanske regije*, so naslednji:

1. V Ljubljani se nahaja organizacijsko in logistično jedro regionalnega sistema trajnostne mobilnosti.
2. V Ljubljani so alocirane osrednje centralne dejavnosti regionalnega pomena.

mag. Andrej Gulič, univ. dipl. soc.,
Urbanistični inštitut Republike Slovenije
E-pošta: andrej.gulic@uirs.si
Sergeja Praper, univ. dipl. inž. agr.,
Urbanistični inštitut Republike Slovenije
E-pošta: sergeja.praper@uirs.si

Opombe

- [1] Urbanistični inštitut RS, 2007, Strategija prostorskega razvoja Mestne občine Ljubljana, naročnik Mestna občina Ljubljana
- [2] http://www.gov.si/upr/doc/SPRS_slo.pdf.
- [3] http://www.svlr.gov.si/index.php?id=1156&no_cache=1.
- [4] <http://www.gov.si/umar/projekti/srs/StrategijarazvojaSlovenije.pdf>.
- [5] Služba Vlade RS za razvoj, 2006, Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007-2023, oktober 2006, Ljubljana <http://www.gov.si/vrs//util/bin.php?id=2006101216581045>.

[6] http://www.svlr.gov.si/index.php?id=1156&no_cache=1

Viri in literatura

1. EC, 2001, White paper »European transport policy for 2010 : time to decide«, Luxembourg http://ec.europa.eu/transport/white_paper/documents/doc/lb_texte_complet_en.pdf.
2. ESPON, <http://www.espon.eu/>.
3. Evropska komisija, 2004, Novo partnerstvo za kohezijo: približevanje, konkurenčnost, sodelovanje, Tretje poročilo o gospodarski in socialni koheziji, Brusel, http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion3/cohesion3_sl.htm.
4. Gulič, A. et al, 2000, Zasnova regionalnega prostorskega razvoja Slovenije, naročnik Ministrstvo za okolje in prostor – Urad RS za prostorsko planiranje, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana
5. Mestna občina Ljubljana, 2002, Trajnostni razvoj Mestne občine Ljubljana – strategija, Ljubljana
6. Ministrstvo za okolje in prostor, 2004, Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Ljubljana, http://www.gov.si/upr/doc/SPRS_slo.pdf.
7. Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2001, Strategija regionalnega razvoja Slovenije, Ljubljana http://www.svlr.gov.si/index.php?id=1156&no_cache=1.
8. Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2005, Regionalna politika, Ljubljana, http://www.svlr.gov.si/index.php?id=1156&no_cache=1.
9. Služba Vlade RS za razvoj, 2006, Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007–2023, oktober 2006, Ljubljana, <http://www.gov.si/vrs//util/bin.php?id=2006101216581045>.
10. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, 2005, Strategija razvoja Slovenije, Ljubljana. <http://www.gov.si/umar/projekti/srs/StrategijarazvojaSlovenije.pdf>.